



EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

---

*Istungidokument*

---

**A7-0375/2013**

11.11.2013

# RAPORT

ELi lähenemisviis vastupanuvõimele ja katastroofiohu vähendamisele  
arenguriikides ning toidukriiside õppetunnid  
(2013/2110(INI))

Arengekomisjon

Raportöör: Gay Mitchell

PR\_INI

## SISUKORD

	<b>lk</b>
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI .....	13
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	16

## EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

### **ELi lähenemisviisi kohta vastupanuvõimele ja katastroofiohu vähendamisele arenguriikides ning toidukriiside õppetundide kohta (2013/2110(INI))**

*Euroopa Parlament,*

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 210,
- võttes arvesse 20. detsembri 2005. aasta Euroopa konsensust arengu küsimuses,
- võttes arvesse 18. detsembri 2007. aasta Euroopa konsensust humanitaarabi valdkonnas,
- võttes arvesse komisjoni 8. detsembri 2010. aasta teatist „Vahekokkuvõte: Euroopa konsensus humanitaarabi valdkonnas: tegevuskava – ELi tõhusa ja valdkonna põhimõtetele vastava humanitaarabi rakendamine” (COM(2010)0722),
- võttes arvesse komisjoni 3. oktoobri 2012. aasta teatist „ELi lähenemisviis vastupanuvõimele: õppetunnid toidukriisidest” (COM(2012)0586) (edaspidi „2012. aasta teatis vastupanuvõime kohta”),
- võttes arvesse komisjoni 19. juuni 2013. aasta töödokumenti „Vastupanuvõime tegevuskava kriisialdistes riikides ajavahemikuks 2013–2020” (SWD(2013)0227),
- võttes arvesse nõukogu 28. mai 2013. aasta järeldusi ELi lähenemisviisi kohta vastupanuvõimele,
- võttes arvesse komisjoni 23. veebruari 2009. aasta teatist „Arengumaades katastroofiohu vähendamise toetamist käsitlev ELi strateegia” (COM(2009)0084),
- võttes arvesse komisjoni 16. veebruari 2011. aasta töödokumenti „Arengumaades katastroofiohu vähendamise toetamist käsitleva ELi strateegia rakenduskava aastateks 2011–2014” (SEC(2011)0215),
- võttes arvesse nõukogu 18. mai 2009. aasta järeldusi arengumaades katastroofiohu vähendamise toetamist käsitleva ELi strateegia kohta,
- võttes arvesse ÜRO Hyōgo tegevusraamistikku ajavahemikuks 2005–2015, mis võeti vastu 2005. aastal Jaapanis Hyōgos peetud katastroofide vähendamist käsitleval ülemaailmsel konverentsil ja mille kinnitas ÜRO Peaassamblee oma resolutsioonis A/RES/60/195, ning selle vahekokkuvõtet,
- võttes arvesse komisjoni 23. aprilli 2001. aasta teatist „Hädaabi, taastus- ja arenguabi ühendamine – hinnang” (COM(2001)0153),
- võttes arvesse komisjoni 20. augusti 2012. aasta teatist „Sotsiaalkaitse Euroopa Liidu arengukoostöös” (COM(2012)0446),
- võttes arvesse oma 21. september 2010. aasta resolutsiooni komisjoni teatise „Ühenduse

läheneemisviis loodusõnnetuste ja inimtegevusest tingitud katastroofide ennetamisele” kohta<sup>1</sup>,

- võttes arvesse oma 27. septembri 2011. aasta resolutsiooni kodanikukaitse ja humanitaarabi rolli kohta Euroopa katastroofidele reageerimise tõhustamises<sup>2</sup>,
  - võttes arvesse komisjoni 27. veebruari 2013. aasta teatist „Inimväärne elu kõigile: vaesuse kaotamine ja maailmale säästva tuleviku tagamine” (COM(2013)0092),
  - võttes arvesse komisjoni 13. oktoobri 2011. aasta teatist „Muutuste kava ELi arengupoliitika mõju suurendamiseks” (COM(2011)0637) ning nõukogu 14. mai 2012. aasta sellekohaseid järeldusi,
  - võttes arvesse 29. novembrist 1. detsembrini 2011 Lõuna-Koreas Busanis toimunud viiendal abi tõhusust käsitleval kõrgetasemelisel foorumil vastu võetud Busani tulemusliku arengukoostöö partnerluse raames kindlaks määratud uut ebakindlate riikidega sõlmitud koostöökokkulepet,
  - võttes arvesse oma 13. juuni 2013. aasta resolutsiooni aastatuhande arengueesmärkide ja 2015. aasta järgse raamistiku kindlaksmääramise kohta<sup>3</sup>,
  - võttes arvesse nõukogu 25. juuni 2013. aasta järeldusi 2015. aasta järgse üldise tegevuskava kohta,
  - võttes arvesse 2012. aasta juunis Brasiilias Rio de Janeiros (Rio+20) toimunud ÜRO säästva arengu konverentsi soovitud tulevikuvisioni teemal ning eeskätt seal vastuvõetud otsuseid katastroofiohu vähendamise kohta,
  - võttes arvesse 19.–23. mail 2013. aastal Šveitsis Genfis toimunud katastroofiohu vähendamise neljandat ülemaailmset konverentsi,
  - võttes arvesse komisjoni 12. märtsi 2013. aasta teatist „Tõhusam välisabi emade ja laste toitumise parandamiseks: ELi poliitikaraamistik” (COM(2013)0141),
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
  - võttes arvesse arengukomisjoni raportit (A7-0375/2013),
- A. arvestades, et 2012. aasta teatises vastupanuvõime kohta määratles komisjon vastupanuvõimet kui üksikisiku, majapidamise, kogukonna, riigi või piirkonna võimet vastu seista survele või vapustusele, sellega kiiresti kohaneda ja sellest taastuda;
- B. arvestades, et katastroofiohu vähendamine on vastupanuvõime saavutamiseks väga oluline; arvestades, et katastroofiohu vähendamine hõlmab ohtude analüüsimist ja juhtimist eesmärgiga vähendada kaitsetust katastroofide ees ning tegevust, millega toetatakse valmisolekut, ennetamist ja leevendamist kõikidel tasanditel alates kohalikust

---

<sup>1</sup> ELT C 50 E, 21.2.2012, lk 30.

<sup>2</sup> ELT C 56 E, 26.02.2013, lk 31.

<sup>3</sup> Vastuvõetud tekstid, P7\_TA(2013)0283.

kuni rahvusvaheliseni;

- C. arvestades, et hädaabi, taastus- ja arenguabi ühendamine on vastupanuvõime suurendamise lähenemisviisi tähtis vahend, mis aitab üle saada hädaabi ja arenguetappide vahelistest lõhedest tegevuses ja rahastamises;
- D. arvestades, et Hyōgo tegevusraamistik on hindamatu vahend, mille abil edendada katastroofiohu vähendamise kava kogu maailmas, ning arvestades, et see lõpeb 2015. aastal; arvestades, et 2015. aasta järgne katastroofiohu vähendamise raamistik võetakse eeldatavasti vastu Jaapanis toimival katastroofiohu vähendamist käsitleval ülemaailmsel konverentsil 2015. aasta alguses;
- E. arvestades, et vahekokkuvõttes Euroopa konsensuse kohta humanitaarabi valdkonnas märgiti, et katastroofiohu vähendamises on saavutatud edu, kuid hädavajalik on teha edasisi praktilisi edusamme;
- F. arvestades, et ÜRO andmetel on alates 1992. aastast katastroofid mõjutanud 4,4 miljardit inimest, põhjustanud 2 triljoni USA dollari ulatuses kahju ja toonud kaasa 1,3 miljonit hukkunut; arvestades, et 2011. aastal oli katastroofikahju üle 300 miljardi USA dollari; arvestades, et Aasia Arengupanga hinnangul hoiab kriisipiirkonnas katastroofiohu vähendamisse investeeritud üks dollar tulevikus kokku vähemalt neli dollarit hädaabi- ja taastuskulusid;
- G. arvestades, et tänapäeva üleilmastunud maailma omavahel ühendatud tarneahelad tähendavad, et ühe piirkonna majanduslikul kahjul on üleilmne järelkaja; näiteks 2011. aasta Tai üleujutused vähendasid üleilmset tööstustoodangut hinnanguliselt 2,5%;
- H. arvestades, et katastroofide tekitatavad kulud suurenevad, sest peale kiire ja puudulikult juhitud linnastumise, rahvaarvu kasvu, mulla degradeerumise ja loodusressursside nappuse põhjustab kliimamuutus üha rängemaid ilmastikuga seotud nähtusi; arvestades, et arenguriikide paljudes piirkondades muutuvad toidu ja toitumisega seonduvad kriisid aina sagedasemaks;
- I. arvestades, et katastroofiohu vähendamise ja vastupanuvõime suurendamise jõupingutused peavad lisanduma arenenud riikide jõupingutustele, mitte asendama neid jõupingutusi, mida tehakse, et vähendada oma mõju kliimamuutusele;
- J. arvestades, et rahandusliku konsolideerimise ajal on tingimata vaja kasutada ressursse tõhusalt ja tulemuslikult; arvestades, et katastroofiohu vähendamise rahastamisel peab olema pikaajaline perspektiiv, see peaks kajastama reaalseid ohte ja suunama põhitähelepanu vapustuste suhtes kõige haavatavamate abistamisele;
- K. arvestades, et Hiina on kulutanud 3,15 miljardit USA dollarit üleujutuste mõju vähendamiseks, hoides nii ära kahjud, mille hinnanguline suurus on 12 miljardit USA dollarit; arvestades, et teiste seas on olnud edukad ka Bangladesh, Kuuba, Vietnam ja Madagaskar, kes tänu parematele varase hoiatamise süsteemidele, katastroofideks valmisolekule ja muudele riskivähendusmeetmetele on suutnud märkimisväärselt vähendada ilmastikust tingitud ohtude, näiteks troopiliste tormide ja üleujutuste mõju;

- L. arvestades, et enamikus riikides moodustavad erasektori investeeringud suure osa üldistest investeeringutest, ning arvestades, et riikide majandusareng ja vastupanuvõime katastroofidele sõltub erasektori tehtavatest katastroofiohutundlikest investeeringutest;
- M. arvestades, et ÜRO prognooside kohaselt kasvab linnaelanikkond maailmas 2050. aastaks 72% ning kõige suurem linnade kasv toimub vähem arenenud riikides, mis suurendab oluliselt katastroofiohus olevate inimeste arvu;
- N. arvestades, et katastroofid võivad tuua kaasa hulga täiendavaid probleeme, nagu äärmuslik vaesus, toidupuudus ja alatoitumus;
- O. arvestades, et varasemad jätkusuutmatud arengukavad ja tavad on muutnud paljud elanikerühmad katastroofide ees kaitsetumaks; arvestades, et arengu kavandamise ja programmide eeltingimus peab olema katastroofiohu hindamine;
- P. arvestades, et ELi liikmesriikide ja teiste doonorriikide vahelise kooskõlastuse puudumine kriisijärgsetes olukordades vähendab ühendatud jõupingutuste mõju; arvestades, et abiandjate tegevuse parem kooskõlastamine nii kriisijärgsetes olukordades kui ka vastupanuvõime suurendamiseks tehtavate jõupingutuse puhul võib tuua märkimisväärset kokkuhoidu ja tõhustada arengueesmärkide saavutamist;
- Q. arvestades, et ülemaailmne hindamisaruanne on nüüd kehtestatud kui usaldusväärne ülemaailmne allikas riskitegurite ja kaitsetust puudutavate suundumuste analüüsimiseks; arvestades, et täpsete andmete puudumine katastroofidega seonduva kahju kohta on jätkuvalt suur probleem;
- R. arvestades, et piirkondlik integratsioon aitab kaasa majanduslikule, poliitilisele ja sotsiaalsele edule;
- S. arvestades, et maatehingud peaksid olema sel moel reguleeritud, et maaelanikkond kahju ei kannataks;

### ***ELi lähenemisviis vastupanuvõimele***

1. tunnustab komisjoni 2012. aasta teatist vastupanuvõime kohta ja selle eesmärgi; julgustab komisjoni jätkama aktiivselt teatistes esitatud ettepanekutega ning tagama, et vastupanuvõime tugevdamise ja katastroofiohu vähendamise pikaajalist käsitusviisi arendatakse edasi, hõlmates nii humanitaar- kui ka arenguabi suuna ja tõmmates kahe vahele selge seose;
2. tunnustab perioodiks 2013–2020 ettenähtud vastupanuvõime tegevuskava kriisialdistes riikides ning selle prioriteete; nõuab tungivalt, et komisjon viiks koos Euroopa välis teenistusega oma ettepanekud ja prioriteedid ellu ning tagaks, et pidevalt tehtaks edusamme eesmärkide saavutamiseks;
3. on mures, et nõukogu järeldestes, mis käsitlevad 2015. aasta järgset üldist tegevuskava, nimetatakse vaid lühidalt vastupanuvõimet, konkreetselt katastroofiohu vähendamist; on veendunud, et 2015. aasta järgses tegevuskavas tuleb neile küsimustele rohkem rõhku panna;

4. kutsub komisjoni üles aktiivselt integreerima vastupanuvõime meetmed nii programmitöö humanitaar- kui ka arenguabisuunda; rõhutab, et vaja on tugevamat seost lühiajaliste humanitaarabi meetmete ja pikaajalise arenguprogrammi vahel ning see peaks sobituma ELi üldise lähenemisviisiga vastupanuvõimele;
5. on seisukohal, et ELi vastupanuvõime suurendamise lähenemisviis peab esmajoones keskenduma kõige haavatavamatele, vaesematele ja marginaliseerunud elanikerühmadele, keda ähvardavad kõige suuremad ohud, eeskätt looduskatastroofid, ning kes on selliste vapustuste, sealhulgas aeglaselt kujunevate nähtuste eest vähe kaitstud; rõhutab, et pikaajalise vastupanuvõime suurendamist käsitleva lähenemisviisi puhul tuleb suunata tähelepanu ohtudele vastuvõtlikkuse algpõhjustele ja vähendada märkimisväärselt nende aluseks olevaid riskitegureid;
6. rõhutab, et EL peaks oma pikaajalises vastupanuvõime suurendamist käsitlevas lähenemisviisis pöörama tähelepanu ökosüsteemi halvenemisele, eriti põllumajandusele, bioloogilisele mitmekesisusele, vee- ja kalavarudele, ning kutsub ELi üles rakendama ühtset poliitikat, et vähendada haavatavust riskide vähendamise strateegia abil, mille saavutamiseks tuleb kasutusele võtta põllumajandusliku tootmise säästvad meetodid ja süsteemid, nagu külvikord, agroökoloogia, agrometsandus, mahepõllumajandus ja väiketalupidamine;
7. palub komisjonil suunata oma vastupanuvõime tegevuskavas tähelepanu ebakindlatele ja kriisialdistele riikidele ning investeerida kohalike institutsioonide tugevdamisse, et saavutada stabiilsus ning tagada kaitsetutele elanikerühmadele põhiteenuste osutamine;
8. rõhutab, et hädaabi ja arenguabi etappide vahelise lõhe võib ületada hädaabi, taastus- ja arenguabi ühendamise, millega püüeldakse humanitaar- ja arenguabi sünergia poole; peab oluliseks tegeleda üksikasjalikumalt üleminekustrateegiatega ja paralleelsete seostega humanitaarabi ja arengukoostöö vahel, eeskätt katastroofialdistes riikides, pikaajalistes kriisides ja katastroofist taastuvates riikides;
9. nõuab, et katastroofialdistel riikidel peaks olema juhtiv roll ja just nemad peaksid kindlaks määrama oma prioriteedid ja üleminekustrateegia humanitaarabilt pikaajalisele arengustrateegiale, sest nemad tunnevad kohalikke olusid kõige paremini ja teavad oma kogukondade vajadusi;
10. rõhutab, et kliimamuutus süvendab peamisi riskitegureid ning seepärast tuleb võtta seda, eriti kliimamuutusega kohanemist, vastupanuvõime strateegiates arvesse;

#### ***Katastroofiohu vähendamine kui vastupanuvõime hädavajalik komponent***

11. rõhutab, et investeerimine katastroofiohu vähendamise meetmetesse enne katastroofi toimumist on märksa kulutasuvam kui katastroofi tagajärgedega tegelemise rahastamine; seepärast julgustab tegema täiendavaid investeeringuid katastroofiohu vähendamisse ja vastupanuvõime strateegiatesse arenguriikides, eeskätt kõige haavatavamates piirkondades, ning lülitama need riiklikesse arengukavadesse;
12. rõhutab, et tõhusaks katastroofile reageerimiseks on vaja raamistikku, mis võimaldab kõigi vajalike ressursside kohest kasutuselevõttu;

13. toonitab, et seepärast tuleks katastroofiohu vähendamine seada tulevases arengut käsitlevas programmitöös esikohale ning arvestada sellega arengu- ja humanitaarvaldkonna programmitöös kõikides ebakindlates ja ohtudele vastuvõtlikes riikides;
14. palub ELil, liikmesriikidel ja partnerriikide valitsustel parandada ja arendada katastroofiohu vähendamise strateegiaid arenguriikides ning rakendada seetarvis riskihindamisprogramme ja tõhustada varase hoiatamise süsteeme eelkõige ebakindlates ja kriisidele vastuvõtlikes riikides, suurendades katastroofideks valmisolekut eesmärgiga saavutada tõhus reageerimine kõikidel tasanditel ning toetades säästvama arengu kavandamist partnerriikides;
15. palub partnerriikidel luua arvestussüsteemid, mis suudavad registreerida kohaliku kahju ja jagada kavandamise ja statistika eesmärkidel teavet kohaliku ja riikliku tasandi vahel; märgib, et teatav standardimine võib aidata kahju piirkondlikul tasandil paremini registreerida ning seega piirkondlikku koostööd toetada;
16. kutsub ELi, liikmesriike ja partnerriike üles arvestama keskkonnasäästlikkuse ja katastroofiohu juhtimisega maa haldusreformi programmides ja maa kinnistamise mehhanismides;
17. märgib, et katastroofiohu vähendamine ja kliimamuutusega kohanemine on teineteisega seotud probleemid ning seepärast palub komisjonil ja kõikidel osalejatel veelgi enam integreerida katastroofiohu vähendamise ja kliimamuutusega kohanemise strateegiad, muu hulgas olemasolevad riiklikud kohanemiskavad, ning arvestada nendega 11. Euroopa Arengufondi kavandamisel, ühtlasi palub otsida konkreetset rahalist toetust, nt ülemaailmse kliimamuutuste liidu rakendamise kaudu, ja kooskõlastada nende tegevuste ühtlustamiseks tehtavaid jõupingutusi;
18. toetab aastatuhande arengueesmärkide ja katastroofiohu vähendamise 2015. aasta järgsete raamistike teineteist täiendavat ja sidusat käsitlust; on seisukohal, et aastatuhande arengueesmärkide ja Hyōgo tegevusraamistiku järgsetes protsessides tuleks võtta arvesse praeguste raamistike tulemusi ja käsitleda nende kogemusi, keda katastroofid ja kriisid on kõige enam mõjutanud; kordab taas, et katastroofiohu vähendamine, kliimaga seotud ohtude juhtimine ja vastupanuvõime tuleb kindlalt 2015. aasta järgsesse raamistikku lõimida;

### ***Säästev areng, sotsiaalkaitse ja kogukonna vastupanuvõime***

19. rõhutab, et vastupanuvõime suurendamise lähenemisviis peab tooma püsivat kasu kõige haavatavamatele ühiskonnarühmadele, eeskätt äärmises vaesuses, mitteametlikes asundustes või slummides elavatele inimestele ja põlisrahvastele, keda katastroofid kõige enam ohustavad;
20. rõhutab, et säästvat arengut tuleb käsitleda katastroofiohu vähendamise üliolulise elemendina; tunnistab, et pikaajalist edu võib saavutada vaid siis, kui tegeletakse kogukondi või üksikisikuid kaitsetumaks muutvate põhiteguritega, nagu puudulik keskkonnanjuhtimine, ebapiisav infrastruktuur, mulla degradeerumine ja puudulik



linnaplaneerimine;

21. mõistab, et arenguriikides, eeskätt väikese sissetulekuga riikides, on suurel osal neist majapidamistest, kes elavad pidevas vaesuses, üldiselt väga väike sotsiaalkaitse või puudub see üldse ning seega on nad looduskatastroofide või inimtegevusest tingitud õnnetuste korral veelgi suuremas ohus; palub komisjonil edendada oma arengukoostöö programmides veelgi enam sotsiaalkaitsealast tegevust, sealhulgas konkreetset tegevust eesmärgiga parandada riigile kuuluvaid süsteeme, ennetusmeetmeid ning kindlustust looduskatastroofide või inimtegevusest tingitud õnnetuste korral;
22. julgustab pöörama suuremat tähelepanu väiksematele katastroofidele kui vastupanuvõime suurendamise lähenemisviisi põhieesmärgile, aga ka sellele, kuidas nähtavamaks muuta väiksemate katastroofide poolt kogukondadele põhjustanud kahju ja milline on selliste katastroofide mõju kogukondadele;
23. rõhutab, et katastroofide ja erakorraliste olukordadega seoses on vaja tugevdada ja arendada haridust ning parandada sellise teabe ja teadmiste levitamist, kogumist ja edastamist, mis aitab tugevdada kogukonna vastupanuvõimet, soodustada harjumuste muutumist ja katastroofideks valmisolekut;
24. rõhutab olulist rolli, mida kohalikud ametiasutused ning kohalikud ja riiklikud kodanikuühiskonna organisatsioonid võivad täita vastupanuvõime suurendamises, eeskätt ebakindlates ja kriisialdistes riikides, ning julgustab kohalikke ametiasutusi töötama koostöös kohalike kogukondade ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega välja sidusad ja kooskõlastatud protsessid vastupanuvõime strateegiate rakendamiseks;
25. toonitab tõsiasja, et kohalike ametiasutuste, arengupartnerite, teadlaste, kodanikuühiskonna, meedia ja üldsuse osalusel tuleks kehtestada tugevad aruandlusmehhanismid ja seiresüsteemid, et parandada teabe kättesaadavust ja tõsta teadlikkust vajadusest katastroofiohu vähendamise strateegiate ja vastupanuvõime järele; nõuab, et korrapäraselt kogutaks andmeid, sealhulgas meteoroloogilisi andmeid, andmeid saagi, kariloomade, turgude toimimise, laste ja kõige vaesemate ühiskonnaliikmete toitumuse kohta, samuti andmeid katastroofiohu vähendamise olemasolevate mehhanismide ja põhiteenuste kättesaadavuse kohta; toetab korrapäraselt aruandlust ja andmete avaldamist üldsusele kättesaadavatel platvormidel, et hõlbustada teabe kättesaadavust, varajast hoiatamist ja olukorra parandamist;

### ***Õppetunnid toidukriisidest ja varasematest katastroofidest***

26. osutab, et katastroofidele ja hädaolukordadele järgnevad sageli toidukriisid ja alatoitumus kannatada saanud elanikkonna, eeskätt laste seas; rõhutab ühtlasi, et toidukriisid on isenesest katastroofid ning et vastupanuvõime suurendamise lähenemisviisi, mille juures keskendutakse toiduga kindlustatusele ja toitumisele, tuleb süsteemselt programmitöö otsustesse lülitada;
27. kutsub ELi üles võtma õppust oma viimaste kümnendite koostööpoliitikast ja tegema poliitikavaldkondade arengusidusust toetavaid ettepanekuid, ühendades arenguabi muude ELi poliitikavaldkondadega, nagu põllumajandus, kaubandus, maksundus, kliimamuutus ja investeringud;

28. nõuab tungivalt, et komisjon võtaks arengumaadega toimivas poliitilises dialoogis arutusele maade hõivamise küsimuse, selleks et arengukoostöö aluseks nii riiklikul kui rahvusvahelisel tasandil saaks poliitikavaldkondade arengusidusus ning et välditaks väiketalunike maade sundvõõrandamist, maapiirkondades elavate vaeste olukorra halvenemist ning maa ja vee ebasäästlikku kasutamist;
29. märgib, et Saheli ja Aafrika Sarve piirkondades, kus miljonitel inimestel ei ole piisavalt toitu, esineb toidu ja toitumisega seotud kriise aina sagedamini; juhib tähelepanu asjaolule, et 2011. aasta toidukriis Aafrika Sarve piirkonnas ja 2012. aasta toidukriis Saheli piirkonnas näitasid, et humanitaarabi üksi ei suuda lõpetada kroonilist nälga ja alatoitumust ega tegeleda selle algpõhjustega; rõhutab, kui oluline on tegeleda neis piirkondades püsiva toiduga kindlustamatuse aluseks olevate põhjustega, täpsemalt asjakohaste põhiteenuste ja hariduse halva kättesaadavusega, väga suure vaesusega, väikepõllumajanduse ja karjakasvatuse ebapiisava toetamisega, maale juurdepääsu probleemidega, keskkonnaseisundi halvenemisega, rahvaarvu kiire kasvuga, turutõrgete, väheneva toidutootmisega elaniku kohta ja halva juhtimisega; rõhutab, et varasema ajaga võrreldes on toidukriisideni viivad põhjused tänapäeval keerukamad, hõlmates näiteks sagedamini esinevaid ja vaeseid inimesi suurema tõenäosusega mõjutavaid turu ja hindadega seonduvaid vapustusi;
30. märgib, et krooniline toiduga ja toitumisega seotud kindlustamatus on toidukriisidele vastuvõtlikkuse esmane ja kõige tähtsam põhjus, sest see vähendab inimeste suutlikkust valmistada ohtudeks, kriisidele vastu seista ja neist välja tulla; märgib ka, et krooniline toiduga ja toitumisega seotud kindlustamatus tekitab pikaajalist negatiivset mõju, mis vähendab inimkapitali, pidurdades laste kasvamist ja mõjutades ühiskonna arenguvõimet; tunnistab, et kõrgete ja väga kõikumate toiduhindade kriiside lahendamine on kulukas ja keeruline; osutab, et komisjoni ettenähtud vastupanuvõime suurendamine on õige suund, et tegeleda kaitsetuse algpõhjustega, mille seas kõige olulisemad on krooniline toidu ja toitumisega seotud kindlustamatus;
31. on arvamisel, et ELi vastupanuvõime tegevuskava eesmärk peaks olema poliitikavaldkondade arengusidususe rakendamine ning toiduga kindlustatuse ja vastupanuvõime küsimustega tegelemine, mistarvis tuleks kaotada sellised mittesäästvad tavad nagu põllumajandustoodete dumping ja ebaõiglased kaubanduseeskirjad; kutsub ELi üles terviklikult tegelema säästva põllumajandusega riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil;
32. peab kiiduväärseks nii ühiseid arengu- ja humanitaarabi meetmeid kui ka piirkondlikku lähenemisviisi ELi algatuses „Aafrika Sarve vastupanuvõime toetamine” (SHARE) ja ELi juhitud Saheli vastupanuvõime algatuse ülemaailmses liidus (AGIR); nõuab, et neile piirkondadele pöörataks veelgi suuremat tähelepanu ning et riikide valitsused, rahvusvahelised rahastajad, kodanikuühiskond ja erasektor teeksid suuremat koos- ja koordineerimistööd, et kõrvaldada tõkked arengu- ja humanitaarabi meetmete, n-ö tavalise ja kriisiaegse tegevuse vahel;
33. nõuab tulemuslikumat vastupanuvõime käsitlust, mis peab hõlmama mitut institutsiooni, olema koordineeritud, laiahaardeline ja süsteemne ning sisaldama mitmeid elemente, nagu prognoositavate ja sihipäraste sotsiaalsete turvaabinõude pakkumine kõige haavatavamatele, mis üksnes ei tagaks majapidamistele kriiside ajal kohest toidu

kättesaadavust, vaid kindlustaks ka kiire taastumise ja vastupanuvõime edasistele vapustustele; nõuab, et laste alatoitumuse vähendamine seataks vastupanuvõime keskmesse, rakendades selleks kooskõlastatud riiklikke kavasid, milles oleksid esmatähtsal kohal eriti alla kahe-aastased lapsed ja rasedad;

34. märgib, et Nigerist, Burkina Fasost ja Malist pärinev tõendusmaterjal osutab, et odavad agroökoloogilised meetodid, eeskätt agrometsandus ning vee- ja mullakaitse, on parandanud väikeste põllumajandustootjate vastupanuvõimet toiduga kindlustamatuse suhtes; rõhutab siiski, et agroökoloogiline põllumajandus üksinda ei saa kõrvaldada toiduga kindlustamatuse struktuurseid põhjuseid; nõuab, et põllumajanduslikesse sekkumismeetmetesse lisataks mittepõllumajanduslikud elemendid ning et tagataks, et põllumajandusprogrammide selge eesmärk on parem toitumine; nõuab, et ka naispõllumajandustootjatele oleks tagatud programmidest saadav kasu, kindlustades, et soolisest ebavõrdsusest tingitud tõkkeid (näiteks juurdepääs maale, laenud, tugiteenused ja sisend) võetaks põllumajandusprogrammide kavandamisel arvesse;

### ***Jõupingutuste parem koordineerimine ja paremad rahastamismeetodid***

35. osutab, et on oluline, et liikmesriigid ja ELi institutsioonid koordineeriksid paremini oma arengu- ja humanitaarabi tegevust ja teeksid oma abi tõhusamaks muutmiseks koostööd; osutab Euroopa Parlamendi 2013. aasta juunis avaldatud uuringule „Cost of non-Europe in Development Policy”, mille hinnangul võiks aastas säästa 800 miljonit eurot tehingukulusid, kui rahastajad koondaksid oma abiandmispingutused väiksemale arvule riikidele ja tegevustele, ning et paremate riikideüleste jaotusmudelitega võiks aastas 8,4 miljardit eurot kokku hoida;
36. võtab teadmiseks väikeste rändkarjapidajate suure osatähtsuse liha, piima ja vere tootmisel piirkondades, mis on teiste põllumajandusvormide jaoks ebasobivad; rõhutab nende olulist rolli kogukondade toitmisel ja nende positiivset panust toiduga kindlustatusesse, mille tõenduseks on kuivade ja poolkuivade alade näide: karjakasvatusega tegelevates piirkondades on lapsed enamasti toiduga paremini kindlustatud kui linnades ja külates elavad lapsed; nõuab seepärast, et nende karjakasvatajate kogukondade õigusi ja vajadusi võetaks arvesse põllumajandusmeetmete ja -programmide kujundamisel;
37. rõhutab, et vaja on suurendada väikeste põllumajandusettevõtete tootlikkust, selleks tuleks soodustada avaliku ja erasektori investeringuid, sealhulgas anda naistele mikrolaene;
38. on seisukohal, et rahastajate parema kooskõlastustegevusega saavutatavat kokkuhoidu võib kasutada näiteks katastroofiohu vähendamiseks seotud tegevuses ning see omakorda tooks märkimisväärset kasu ja looks seega eduspiraali;
39. peab kiiduväärseks 2013. aasta vastupanuvõime tegevuskavas esitatud komisjoni ettepanekut korraldada ELi foorum vastupanuvõime edendamiseks; näeb selles võimalust kooskõlastada avaliku sektori institutsioonide, sealhulgas riikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi, erasektori, valitsusväliste organisatsioonide ja kodanikuühiskonna jõupingutusi vastupanuvõime suurendamiseks, et koostöös kõikide osalejatega teha hästi kooskõlastatud edusamme katastroofiohu vähendamise ja vastupanuvõime valdkonnas;
40. ergutab avaliku sektori ja erasektori vahelist suuremat koostööd katastroofiohu

vähendamise ja vastupanuvõime valdkonnas; palub komisjonil hõlbustada erasektori osalemist ja luua eraettevõtetele stiimulid ja sobiv keskkond jagamaks eksperditeadmisi, kuidas vastupanuvõimet suurendada ja ohtu vähendada; nõuab siiski sellega seoses, et komisjon koostaks ettepaneku, millega kehtestatakse eeskirjad avaliku ja erasektori partnerluse kohta ja mis sisaldaks sotsiaalsete ja keskkonna mõjude hindamist, et ennetada nt maakasutusest või veele juurdepääsust tingitud konfliktide teravnemist ja kaitsta eelkõige väiketalunike huve; lisaks innustab pakkuma AKV riikidele abi, et üle vaadata rahvusvaheliste investoritega sõlmitud lepingud; pooldab samuti investeringute ja investeerimiseesmärkide läbipaistvat avaldamist kodanikuühiskonnale kättesaadavatel platvormidel;

41. soovib teha suuremat koostööd ELi-väliste riikide ning rahvusvaheliste ja piirkondlike institutsioonidega, et parandada katastroofideks valmisolekut, katastroofidele reageerimist ja taastamistõid; toetab komisjoni ja ÜRO katastroofiohu vähendamise büroo (UNISDR) koostöö tihendamist eesmärgiga parandada ELi meetmeid katastroofiohu vähendamise küsimustes;
42. rõhutab, et kuigi EL ja rahvusvahelised organisatsioonid võivad oma programmidega saavutada arenguriikides edusamme katastroofiohu vähendamisel ja vastupanuvõime suurendamisel, on eeskätt riikide valitsustel kohustus tagada oma kodanike ohutus ning seepärast peab partnerriikidel olema tugev poliitiline tahe toetada ja rakendada meetmeid, mis tõstavad vastupanuvõimet ja vähendavad katastroofiohtu;

o

o o

43. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

## SELETUSKIRI

### *Sissejuhatus*

Komisjon avaldas 2012. aasta oktoobris teatise „ELi lähenemisviis vastupanuvõimele: õppetunnid toidukriisidest”, millega püütakse suunata ELi meetodeid vastupanuvõime tugevdamiseks ja kaitsetuse vähendamiseks arenguriikides, eeskätt kriisialdistes riikides. Teatises märgitakse, et „vastupanuvõime suurendamiseks on vaja pikaajalist lähenemisviisi, mis leevendaks kriiside tekkimise põhjusi ja suurendaks suutlikkust, et paremini toime tulla tulevase ebakindluse ja muutustega.” Teatisele järgnes komisjoni töödokument „Vastupanuvõime tegevuskava kriisialdistes riikides ajavahemikuks 2013–2020”.

Katastroofiohu vähendamine täidab vastupanuvõime juures määravat rolli. Katastroofiohu vähendamine hõlmab ohtude analüüsimist ja juhtimist eesmärgiga vähendada kaitsetust katastroofide ees ning seega vastupanuvõime suurendamist. See hõlmab tegevust, millega toetatakse valmisolekut, ennetamist ja leevendamist alates kohalikust kuni rahvusvahelise tasandini.

Katastroofide mõju tähendab valitsustele ja elanikele suurt majanduslikku kahju, samuti väga paljusid inimohvreid. Ajavahemikul 1992–2012 on katastroofid mõjutanud 64% maailma elanikest; hukkunud on 1,3 miljonit inimest (ainuüksi Haitil 230 675) ning ÜRO katastroofide vähendamise ameti andmetel on tekitatud 2 triljoni USA dollari ulatuses kahju. Vaatamata katastroofidest tingitud kahju kasvamisele kulutatakse üle 95% humanitaarvaldkonna rahastusest endiselt katastroofidele ja nende tagajärgedega tegelemiseks ning vähem kui 5% kulutatakse katastroofiohu vähendamiseks.

Hyōgo tegevusraamistik ajavahemikuks 2005–2015: „Maailma riikide ja kogukondade vastupidavuse suurendamine katastroofide suhtes” on 10-aastane kava eesmärgiga muuta maailm ohtude suhtes turvalisemaks. Hyōgo tegevusraamistiku võtsid vastu 168 valitsust, selles esitatakse viis peamist tegevusvaldkonda ning juhtivad põhimõtted ja praktilised vahendid, millega saavutada vastupanuvõime katastroofidele. Hyōgo tegevusraamistikuga on saavutatud märkimisväärset edu institutsioonilise ja õigusliku korralduse tugevdamises, kuid raamistik lõpeb 2015. aastal ning katastroofiohu vähendamine ja vastupanuvõime tuleb kaasata 2015. aasta järgsesse raamistikku.

Vastupanuvõime ja katastroofiohu vähendamise algatustesse investeerimine on kulutasuv. Aasia Arengupanga hinnangul hoiab üks kriisipiirkonnas katastroofiohu vähendamisse investeeritud dollar tulevikus kokku vähemalt neli dollarit hädaabi- ja taastuskulusid. Võttes arvesse majandusraskustest tingitud riikide ja ELi eelarvepiiranguid ning tulemuslikumate arengualaste kulutuste näitamise seotud kasvava poliitilise mure tõttu tuleb vastupanuvõime ja katastroofiohu vähendamise kulutasuvust arvestades pühenduda jõulisemalt nende strateegiate edendamisele.

Vastupanuvõime suurendamise lähenemisviisi olulisema edendamise nimel nõutakse raportis vastupanuvõime meetmete kindlat lõimimist arengu- ja humanitaarabivaldkonna

programmitöösse. Raportis tunnistatakse ka kliimamuutusest tingitud probleeme ning rõhutatakse, et vastupanuvõime ja katastroofiohu vähendamise algatustes tuleb võtta arvesse kliimamuutusega kohanemist.

### ***Keskendumine kõige haavatavamatele***

Raporti keskmes on kõige haavatavamad, vaesemad ja marginaliseerunud elanikerühmad, kes on kõige suuremas ohus; laiemas plaanis on tähelepanu suunatud ebakindlatele ja kriisialdistele riikidele. Suurem osa katastroofide ja kriiside põhjustatud kahjust lähtub enamaltjaolt kõige vähem kindlustatud ja kõige ebakindlalt olukorras riikidest. Lisaks on paljudele kriisialdistele riikidele antud vastupanuvõime ja katastroofiohu vähendamise jaoks õnnetustele reageerimisega võrreldes tühised rahalised vahendid.

Korduvate kriiside algpõhjustega tegelemine on märksa tulemuslikum kui kriiside tagajärgedega tegelemine. Raportis leitakse, et pikaajalises vastupanuvõime suurendamise käsitusviisis tuleb pöörata tähelepanu ohu algpõhjustele ning vähendada oluliselt põhilisi riskitegureid.

### ***Kogukonna vastupanuvõime***

Vastupanuvõime suurendamine ja säästva arengu edendamine nõuab kogu ühiskonda hõlmavat käsitlust, kuhu on kaasatud kohalikud ametiasutused, kodanikuühiskonna organisatsioonid, kodanikud ja arengupartnerid. Raportis rõhutatakse, kui olulised on vastupanuvõime suurendamise protsessis kõik osalised, eeskätt kohalikud ametiasutused, kes võivad täita kesksel rollil mitmetasandilise, mitut sidusrühma hõlmava platvormi koordineerija ja toetajana, et edendada piirkonnas vastupanuvõimet ja katastroofiohu vähendamist.

### ***Õppetunnid toidukriisidest***

Vastupanuvõime ja katastroofiohu vähendamise raames on oluline tegeleda toiduga kindlustatusega. Katastroofidele ja erakorralistele olukordadele järgnevad sageli toidukriisid ning mõjutatud elanikkonna alatoitumus. Looduskatastroofidest või inimtegevusest tingitud õnnetustest tingitud toidukriiside esinemine on 1980. aastate algusest saadik suurenenud. Alates 2000. aastast on igal aastal olnud 50–65 toiduga seonduvat hädaolukorda, 1990. aastatel oli see number 25–45. Looduslikud ohud hävitavad põllumajandusliku infrastruktuuri ja varad, põllukultuurid, sisendid ja tootmisvõimsuse. Raportis rõhutatakse, et vastupanuvõime suurendamise lähenemisviisis tuleb keskenduda toiduga kindlustatuse suurendamisele ning programmitöö valdkonna otsustesse tuleb süsteemselt lisada toitumine.

### ***Jõupingutuste parem kooskõlastamine***

Mitu uuringut on näidanud, et kui ELi institutsioonid ja liikmesriigid kooskõlastaksid paremini oma arengu- ja humanitaarabivaldkonna tegevust, on võimalik olulisel määral kokku hoida. Liikmesriigid, rahvusvahelised organisatsioonid, avaliku sektori institutsioonid, sealhulgas riikide parlamendid ja Euroopa Parlament, erasektor, valitsusvälised organisatsioonid ja kodanikuühiskond peavad jõuliselt kooskõlastama ka vastupanuvõime suurendamiseks tehtavaid jõupingutusi. Raportis ollakse seisukohal, et tungivalt on vaja võidelda katastroofiohu vähendamise ja vastupanuvõimega seotud tegevuseks ettenähtud

rahastamisvahendite ebatõhusa kasutamise ning asjaomaste jõupingutuste dubleerimise vastu.

Tulevikku silmas pidades rõhutatakse raportis, et katastroofiohu vähendamine ja vastupanuvõime tuleb kindlalt 2015. aasta järgsesse raamistikku lõimida. Ollakse seisukohal, et aastatuhande arengueesmärkide ja Hyōgo tegevusraamistiku järgsetes protsessides tuleb võtta arvesse praeguste raamistike tulemusi ning käsitleda katastroofidest ja kriisidest kõige enam mõjutatute kogemusi.

## PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

<b>Vastuvõtmise kuupäev</b>	5.11.2013
<b>Lõpphääletuse tulemus</b>	+: 23 -: 1 0: 1
<b>Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed</b>	Thijs Berman, Corina Crețu, Véronique De Keyser, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Mikael Gustafsson, Eva Joly, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Bill Newton Dunn, Andreas Pitsillides, Jean Roatta, Birgit Schnieber-Jastram, Alf Svensson, Ivo Vajgl, Daniël van der Stoep, Anna Záborská, Iva Zanicchi
<b>Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed</b>	Eduard Kukan, Isabella Lövin, Cristian Dan Preda, Judith Sargentini
<b>Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)</b>	María Muñoz De Urquiza, Bogusław Sonik